

Ювілеї

Юрій Андрійович Антропов (до 80-річчя від дня народження)

У червні 2009 року виповнилося 80 років від дня народження доктора медичних наук, професора Ю.А.Антропова, знаного в Україні та Росії вченого, педагога, лікаря-психіатра вищої категорії, завідувача кафедри психіатрії з 1967 по 1979 рік Чернівецького державного медичного інституту (нині Буковинський державний медичний університет). Юрій Андрійович Антропов є фахівцем високого рівня, який отримав фундаментальну підготовку в корифеїв Ленінградської психіатричної школи. В історичному плані необхідно підкреслити, що кафедрі психіатрії Чернівецького державного медичного інституту від дня її заснування очолювали вчені Ленінградської психіатричної школи: доктор медичних наук, професор Ніна Павлівна Татаренко, учениця і послідовниця відомого вченого, академіка АН УРСР В.П.Протопопова, учня В.М.Бехтерева та І.П.Павлова; доктор медичних наук, професор Георгій Юрійович Маліс – учень і соратник академіка АМН СРСР В.П.Осіпова. У 1967 році на посаду завідувача кафедри психіатрії за конкурсом обраний Юрій Андрійович, який власне став послідовником Г.Ю.Маліса – видатного вченого психіатра і психолога, біолога і філософа, педагога і лікаря.

Юрій Андрійович Антропов народився 18 червня 1929 року в м. Пугачов Саратовської області (Росія) у сім'ї педагогів. У роки Великої Вітчизняної війни ще підлітком, поряд із навчанням у загальноосвітній школі, працював у колгоспі "Берег Волги" Духовницького району Саратовської області. Після успішного закінчення середньої школи вступив на лікувальний факультет Ленінградського медичного інституту імені І.П.Павлова, який закінчив із відзнакою у 1952 році. З 1952 по 1955 рік навчався в клінічній ординатурі на кафедрі психіатрії того ж інституту

під керівництвом академіка АМН СРСР М.І.Озерецького. Після закінчення клінічної ординатури працював лікарем-психіатром у психіатричних лікувальних закладах Ленінградської та Московської областей.

У 1960 році Юрій Андрійович обраний на посаду асистента кафедри психіатрії Луганського державного медичного інституту, яку очолював учень і послідовник професора І.Ф.Случевського (Ленінград) доктор медичних наук, професор Б.Я.Первомайський. У 1963 році Ю.А.Антропов захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук на тему "Клинические и некоторые патофизиологические особенности маниакального синдрома травматической этиологии". У 1971 році Юрій Андрійович захистив докторську дисертацію на тему "Парафрения систематическая и парафренические синдромы". У дисертаційній роботі відповідно до традиційних нозологічних поглядів Ленінградської психіатричної школи (П.А.Останков, В.П.Осіпов, І.Ф.Случевський та ін.) продовжена розробка креплієвської систематики ендогенних психозів. Не можна не відзначити наукову і просто людську мужність Юрія Андрійовича, який виконав і захистив дисертацію на тему в період тоталітарного панування московської психіатричної школи ідеологічного спрямування (А.В.Снежневський) та її основної концепції щодо форм перебігу шизофренії, у рамках якої і включена систематична парафренія. У той час народилася химера паншизофренії. У психіатрії практично не залишилося синдромів, які б не були включені до шизофренії. Так, у Методическому листі "Стандартизованные синдромы унификации клинической оценки состояния больных шизофренией" (1970) на основі робіт співробіт-

ників клініки шизофренії Інституту психіатрії АМН СРСР і кафедри психіатрії ЦОЛПУЛ включено 79 синдромів. Їх опис починався із субдепресії циклотимічного характеру і закінчувався «состояннями, не вошедшими в данный перечень», залишаючи резерв для його поповнення.

Працюючи в Чернівецькому медичному інституті, професор Антропов Ю.А. свою діяльність спрямовував на покращання навчально-виховного, наукового та лікувального процесів. Його лекції та практичні заняття з психіатрії та медичної психології викликали живий інтерес у студентів. Вони характеризувалися глибиною викладання наукових фактів, простотою висвітлення з обов'язковим розглядом тематичних хворих, що суттєво доповнювало їх зміст. Професор Ю.А. Антропов умів запалити смолоскип знань у студентів і прищепити їм живий інтерес до психіатрії. Про це свідчив студентський науковий гурток із психіатрії, засідання якого він проводив особисто. Для багатьох гурток став першою сходинкою до своєї майбутньої професії – лікаря-психіатра, лікаря-дослідника.

Юрій Андрійович проводив значну роботу з удосконалення професійної підготовки лікарів-психіатрів Чернівецької області. Науково-практичні конференції під його керівництвом збирали широку аудиторію, на яких розглядалися значні кола питань загальної і спеціальної (клінічної) психіатрії, методології психіатричного діагнозу, деонтології в психіатрії, медичної психології, наркології, проблем спадковості і вікової психічної патології тощо.

Професор Ю.А. Антропов приділяв велику увагу розвитку гуманістичних принципів психіатрії, її деонтологічних основ. Співчуття до хворого, яким би тяжким і безнадійним він не був, завжди було провідним принципом його спілкування з ним. Це завжди відчували хворі та їх рідні. Цій якості постійно вчилися у нього лікарі, студенти, середній медичний персонал. Він вніс значний вклад у розвиток психіатричної науки і практики в Україні. Основними науковими напрямками його та кафедри були дослідження патофізіологічних механізмів ендогенних та екзоген-

них психічних розладів. У його наукових працях не тільки уточнювались уже відомі, а й описувались нові клінічні підходи до розуміння патогенезу окремих психопатологічних симптомів та синдромів при різних формах порушення свідомості та лікування психічно хворих.

За період роботи Юрія Андрійовича в Чернівецькому державному медичному інституті ним опубліковано понад 100 наукових праць, у тому числі монографія «Догляд за хворими у психіатричному стаціонарі», методичні рекомендації для лікарів «Рання діагностика и лечение инфекционного психоза типа “острого бреда”». Під його керівництвом виконані дві кандидатські дисертації. Професор Ю.А. Антропов проявив себе як досвідчений керівник педагогічного колективу і організатор наукових досліджень. Він сприяв суттєвому підвищенню ролі й авторитету кафедри психіатрії як в інституті, так і в країні.

У 1979 році професор Ю.А. Антропов обирається на посаду завідувача кафедри психіатрії Пензенського державного інституту удосконалення лікарів (Росія). Під його керівництвом проводяться цикли підвищення кваліфікації і професійної підготовки лікарів-психіатрів. За редакцією професора Ю.А. Антропова випускаються збірники наукових робіт з актуальних питань психіатрії, наркології і психотерапії. Колегія Американського Біографічного інституту в 1997 році присвоїла Юрію Андрійовичу звання “Людина року” із занесенням його даних у Міжнародний біографічний довідник. Він нагороджений медалями: “За доблестный труд в годы Великой Отечественной войны 1941-1945гг.”, “Ветеран труда”, знаком “Отличник здравоохранения”.

Висока принциповість як громадянина і вченого, широта наукових інтересів і оригінальність мислення, непохитна воля і добросовісність, наполегливість у роботі і високий гуманізм Юрія Андрійовича були і є найкращим прикладом для молоді, яка вирішила присвятити себе науці.

Колектив психіатрів Буковини широко вітає ювіляра з днем народження, бажає йому міцного здоров'я, благополуччя, довголіття, творчого натхнення та успіхів.

**І.П.Дишук, доцент кафедри нервових хвороб,
психіатрії та медичної психології ім. С.М.Савенка
Буковинського державного медичного університету**

*Редколегія часопису «Буковинський медичний вісник» щиро приєднується до вітань ювіляра.
Зичимо нових творчих звершень.*